

„Dacht ik het niet?" zei het oudje. „Als ik het niet gezegd heb! En dan moet ik de menschen op den koop toe nog wijs maken, als ze mij vragen, of het dominee smaakte, dat hij er toch zoo aan gesmuld heeft."

„Hoor eens, mijn goede Bartje, als je nu doet, wat ik gaarne van je wil, dan smullen jij en ik meer dan aan de lekkerste kippensoep, die we zelf eten, al moet ik tot je eer zeggen, dat je er verstand van hebt, ze klaar te maken. Dat doet je de beste kok niet na."

„Ja, ja, zoo wordt de oude Bart voor alles gelijmd," gromde de huishoudster, en slofte de kamer uit. Straks kwam ze afnemen, en den dominee vertellen, dat de thee gereed stond op zijn studeerkamer, en dat zij de post op tafel gelegd had.

„Dominee moet zeker weer naar het lokaal?"

„Ja, 't is mijn beurt vanavond."

„Dominee is moe. Ik moest dus bezoekers, als ze komen, maar afwijzen."

„Bartje, Bartje, wat zijt ge weer hard vandaag! 't Is goed, dat ik weet, dat je het zoo kwaad niet meent!"

„Ja, ja. Eten voor een half mensch en werken voor twee! 't Is niet vol te houden; dat zeg ik maar!"

„Bartje, ga weg!" sprak hij glimlachend. „Ik zou je heusch moeten..."

„Toe maar! Vanavond nog, en voorgoed en voor altijd! Maar dan zal ik net praten als de dienstboden van den tegenwoordigen tijd: „Eerst mijn geld!" " sprak de oude, die op haar beurt ook nog schertsen kon.

„Neen," antwoordde de predikant, en krabde zich achter het oor. „dan zal ik u in vredes naam deze week nog moeten dulden!"

(Wordt vervolgd.)

LETTEREN EN TAAL.

Vragenbus.

(Vragen voor deze rubriek in te zenden aan het Bureau „Timotheüs" onder motto „Letterkunde." Men sluitte een 5 cts. postzegel in.)

Godevaart. — Haneboek. — Clericaal. — Mentor.

Esculaap. — Lethe.

R. vraagt: *Timotheüs* is, meen ik, een eigennaam. Bestaat er nu in onze taal ook een naam, die hetzelfde uitdrukt als T.?

Antw. — *Timotheüs* beduidt: God vreesende, of een, die God vreest. Nu hebben we in het oudere Nederlandsch een persoonsnaam, die ongeveer hetzelfde uitdrukt, namelijk *Godevaart*. (Men denke o.a. aan *Godevaart den Bultenaar*, den stichter van Delft, 11e eeuw.)

„Vaar" of „Vaer" is het oude woord voor *vrees*; Eng. *fear*. Men vindt het nog in „vervaren," (Rijm-psalm 42:4) en „vervaard zijn." In *Datheens psalmberijming* komt het nog voor:

„Ik ontwaecte sonder vaer."

Denzelfden naam *Godevaart* vindt men terug in het Duitsche *Fürchtgott* (een voornaam van Gellert) en het Engelsche *Geoffrey*. Soms wordt de naam verward met *Godfried*, doch dat beduidt „Gods vrede", of een, die vrede heeft met God.

Dezelfde vraagt: Wat verstaat men toch door het „Haneboek"? Meermalen heb ik dat woord gelezen, doch wat beduidt het?

Antw. — Het „Haneboek" is niet een boek, dat dezen titel droeg, maar dat in de wandeling zoo werd geheeten. Het was vroeger het eerste spel- of leesboekje, dat een kind op school in handen kreeg. Op den titel prijkte een groote haan (vandaar de naam) met verschillend onderschrift. Een b.v. luidde:

De haen verkondigt 's Heeren dag,
Heeft in sijn huisgezin ontzag,
Hij roept een yder vroeg aan 't werck
En Zondags naerstig na de kerck.

Dat hierin zekere dubbelzinnigheid school, bleek eens door iemand, die er uit las, dat de haan Zondags zijn gezin, de kippen, naar de kerk kraaide! Veel onzinniger echter was het meer gewone vers:

Gelijk den wakkren haen tot kraeyen is genegen,
So laet u, jonge jeugt, tot onderwijs bewegen.

Feitelijk een uitnoodiging aan de jongens om schoolmeester te worden. Maar men nam het toen zoo nauw niet!

Mej. M. A. K. te C. zendt weder een vragenlijstje:

1. Wat beteekent clericaal?

Antw. — „*Clericaal*" is afgeleid van „*clerus*," d. i. de geestelijkheid, de priesterschap als één groot besturend lichaam. Een clericale partij is een, die door „geestelijkheid" en priesters wordt geleid en beheerscht. Daar wij, Protestanten, geen geestelijkheid of *clerus* hebben, wijl het Nieuwe Verbond die ook niet kent, zoo is op Protestantsche staatspartijen de benaming „*clericaal*" niet toepasselijk. Doch de liberalen, die soms zelfs van predikanten als van „geestelijken" spreken, kunnen of willen dit niet begrijpen. „*Clericaal*" zijn bij ons alleen de Roomschen.

2. In „*De Erfgenaam van Redclyffe*" wordt Filip Morville de Mentor van zijn vriend genoemd. Wat is een Mentor?

Antw. — Toen 1200 jaar voor Chr. de Grieken optrokken om Troye in Klein-Azië te belegeren, toog ook koning Ulysses van Ithaca mee, doch liet zijn vriend *Mentor* achter om voor de huiselijke zaken te zorgen. Deze *Mentor* was de leeraar van Ulysses' zoon, *Telemachus*, en verzelde den jonkman later als leidsman op zijn reizen. (Zie o.a. het bekende werk van Fénelon: *De lotgevallen van Telemachus*.) Vandaar dat een „*Mentor*" beduidt: een leidsman, raadgever.

3. Waarom wordt een geneesheer een Esculaap genoemd?

Antw. — *Eskulaap*, eigenlijk Asklepios, is een persoon uit de Grieksche fabelleer, een zoon van den god Apollo. Hij bracht het door studie zeer ver in de plant- en geneeskunde, beide toen nog zeer weinig beoefend, en genas velen. Later werd hij als een god vereerd. Zijn beeld is daaraan te kennen, dat hij een staf in de hand heeft, om welken zich een slang kronkelt. Met zijn andere hand drukt hij de slang op den kop, en bij hem ligt een hond. Hij had een dochter, die *Hygieia*, d. i. Gezondheid, heette.

4. Waarom wordt er gezegd, dat je om te kunnen vergeten, moet gedronken hebben uit de Lethe?

Antw. — *Lethe*, ook een woord uit de Grieksche fabelleer, is de naam eener rivier in Afrika, die voor een deel onder den grond doorstroomde, en dus als 't ware verdween. Vandaar de naam *Lethe*: vergetelheid. Men geloofde, dat het water de kracht had, het verledene te doen vergeten, als men dat vocht had gedronken. De zielen, die in de onderwereld kwamen, deden zoo, en vergaten dan het aardse leed. — Als deze rivier bij ons nog bestond, hoeveel vergeten boodschappen, namen en zaken zou zij op haar rekening krijgen!

A. J. H.